

Посохов І. М.,
доктор економічних наук, професор, НТУ "ХПІ", м. Харків

Чепіжко О.В.
аспірант, НТУ "ХПІ", м. Харків

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Основні тенденції розвитку економіки в ринкових умовах є джерелом сприяють пошуку нових підходів, форм, методів і технологій управління підприємствами. У сучасних умовах формування інноваційної моделі розвитку країни значно підвищується роль ефективного управління всіма видами ресурсів і процесами на рівні промислових підприємств.

Теоретичні та методологічні основи сучасної теорії конкуренції і конкурентоспроможності були закладені у працях провідних зарубіжних авторів: Портера М., Ансоффа І., Котлера Ф., Стрікланд А. та інших.

Розвитку теорії конкуренції також присвячені роботи українських вчених, таких як Ю. Іванова, Л. Балабанової, А.Е. Воронкової, В.М. Горбатова, Л.І. Піддубний та інших авторів. Управлінню конкурентоспроможністю підприємства та оцінці її рівня присвячені праці вчених: Азоева Г.Л., Гельвановського, Фатхутдінова Р.А., Юданова А.Ю. і Р. Мансурова, А. Кузьміна, Н. Горбаль, М. Галелюка, Н. Тарнавської та інших.

У даний час залишається актуальним питання управління конкурентоспроможністю, оскільки не існує єдиного погляду вітчизняних і зарубіжних дослідників щодо розуміння сутності та пріоритетів цього процесу.

Аналіз поглядів вчених на проблему визначення поняття "управління конкурентоспроможністю підприємства" показав, що цей процес слід розглядати як напрямок менеджменту, що розглядає протистояння зовнішнім впливам за допомогою створення,

виробництва і реалізації конкурентоспроможної продукції, на основі узгодження маркетингового і ресурсного підходів в управлінні, при акцентуванні уваги на інноваційних процесах у виробництві продукції, формуванні нестандартних рішень, в використанні ресурсів, де пріоритетними повинні стати інтелектуальний капітал і знання. [1,2,3,4]

Метою управління конкурентоспроможністю підприємства є забезпечення умов його успішного функціонування в конкурентному середовищі і створення переваг щодо інших підприємств даної галузі всередині країни та за її межами при будь-яких економічних, політичних, соціальних та інших змінах. Будь-яка організаційна система повинна будуватися на визначальних принципах (основні правила).

А. Тищенко, Ю. Іванов та інші вчені [3,5] пропонують здійснювати управління конкурентоспроможністю на основі принципів формування стійкої конкурентної позиції - комплексності, системності, динамічності, безперервності, оптимальності і конструктивності, а інші вчені-економісти доповнюють; еквіфінальності, інкременталізму, емерджентності.

Система управління конкурентоспроможністю підприємства, побудована на зазначених принципах, може бути ефективною тільки за умови врахування і забезпечення єдності мети, дії всіх складових і процесу внутрішньої і зовнішньої політики підприємства, системи мотивації, здатної зацікавити виконавців у підвищенні конкурентоспроможності підприємства.

Авторами статті пропонується використовувати наступний методологічний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства, який інтегрує в собі положення системного, синергетичного, процесного і стратегічного підходів, які доповнюють один одного і формують нове розуміння щодо управління конкурентоспроможністю підприємства в довгостроковій

перспективі.

Рисунок 1 – Деталізація процесів управління конкурентоспроможністю підприємства

Основоположними принципами даного підходу розглядаються наступні:

- системність, відкритість і цілеспрямованість;
- процесна структура підприємства як системи;
- системно - синергетичний зміст розвитку процесної системи підприємства;
- цільове розвиток підприємства через постійне його вдосконалення;
- стійкість розвитку процесної системи підприємства;
- керованість процесів сталого розвитку підприємства;
- цілеспрямованість управління сталим розвитком процесної системи підприємства;

На рисунку 1 представлена деталізація процесів управління конкурентоспроможністю підприємства.

Таким чином, управління конкурентоспроможністю підприємства на основі методологічного підходу, що поєднує положення системного, синергетичного, процесного і стратегічного підходів спрямований на формування, розвиток і реалізацію конкурентних переваг та забезпечення життєздатності підприємства як суб'єкта економічної конкуренції. Представлений підхід до управління конкурентоспроможністю акцентує увагу на організаційних аспектах створення конкурентних переваг підприємства.

Список літератури:

1. Балабанова Л. В. Управление конкурентоспособностью предприятия на основе маркетинга / Л. В. Балабанова, А. В. Кривенко. – Донецк : ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2004. – 147 с.
2. Галелюк М.М. Система управления конкурентоспособностью машиностроительного предприятия // Вестник экономической

науки України. 2008. № 2. С.15.

3. Іванов Ю. Б. Управління конкурентоспроможністю підприємства / Ю. Б. Іванов, М. О. Кизим, О.
4. Піддубна Л. І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання та управління / Л. І. Піддубна. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2007. – 368 с.
5. Тищенко А.Н. Формирование конкурентной позиции предприятия в условиях кризиса: монография. Харьков: Изд. дом "ИЖЗК", 2007. 376 с.